

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) č. 1233/2010

z 15. decembra 2010,

ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 663/2009, ktorým sa ustanovuje program na podporu oživenia hospodárstva udelením finančnej pomoci Spoločenstva na projekty v oblasti energetiky

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 1 písm. c),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 ⁽³⁾ sa ustanovil Európsky energetický program pre oživenie (EEO) na podporu oživenia hospodárstva udelením finančného krytia vo výške 3,98 miliardy EUR na roky 2009 a 2010.
- (2) Týmto nariadením by nemal byť dotknutý cieľ udeliť čo najviac z finančného krytia 3,98 miliardy EUR do konca roku 2010 podprogramom uvedeným v kapitole II nariadenia (ES) č. 663/2009. Bolo však stanovené, že časť tejto sumy v rámci týchto podprogramov nebude viazaná.
- (3) Rozvoj ďalších obnoviteľných zdrojov energie a propagácia energetickej účinnosti by v duchu stratégie udržateľného rastu a zamestnanosti s názvom Európa 2020 a v súlade s klimaticko-energetickým balíkom Únie a Akčným plánom pre energetickú účinnosť 2006 prispeli k ekologickému rastu, vybudovaniu konkurencieschopného a udržateľného hospodárstva a k riešeniu problematiky zmeny klímy. Podporou týchto politík vytvorí Únia nové pracovné miesta a príležitosti na trhu so zelenými technológiami a tým napomôže rozvoju konkurencieschopného, bezpečného a udržateľného hospodárstva. V tejto súvislosti je dôležitá

spolupráca medzi rôznymi úrovňami riadenia (tzv. viacúrovňové riadenie).

- (4) Poskytnutie výraznejšej finančnej motivácie predstavuje kľúčový prvok pri odstraňovaní prekážok v podobe vysokých počiatočných nákladov a pri podnecovaní udržateľného zlepšenia v oblasti energetiky. Mal by sa preto vytvoriť jednoúčelový finančný nástroj („nástroj“), ktorý by sa využíval na financovanie podľa kapitoly II nariadenia (ES) č. 663/2009, ktoré nemožno viazať do konca roku 2010. Vytvorenie nástroja by sa malo vnímať v kontexte iniciatívy na financovanie udržateľnej energetiky, ktorú navrhla Komisia. Nástroj by mal podporovať vývoj projektov v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov a mal by uľahčiť financovanie investičných projektov v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov orgánmi verejnej moci na miestnej, regionálnej a národnej úrovni, najmä v mestskom prostredí. Pozornosť by sa pritom mala venovať synergii s inými finančnými zdrojmi, ktoré sú dostupné v členských štátoch, napríklad štrukturálnymi fondmi, Kohéznym fondom, Európskym nástrojom miestnej pomoci v oblasti energie (ELENA) a Európskym fondom regionálneho rozvoja podľa nariadenia (ES) č. 397/2009 ⁽⁴⁾, aby sa zabránilo prekryvaniu s inými finančnými nástrojmi.
- (5) Investičná pomoc v oblasti udržateľnej energetiky je najúčinnnejšia a najprospernejšia, keď sa zameriava na miestnu úroveň. V riadne odôvodnených prípadoch však môže byť účinnejšie zameriavať sa na národnú úroveň, napr. z dôvodov dostupnosti alebo fungovania príslušných správnych štruktúr.
- (6) S cieľom maximalizovať vplyv finančných prostriedkov Únie v krátkom období by sa mal nástroj riadiť jedným alebo viacerými finančnými sprostredkovateľmi, ako napr. medzinárodnými finančnými inštitúciami. Výber týchto finančných sprostredkovateľov by sa mal uskutočniť na základe ich preukázanej schopnosti využiť finančné prostriedky najefektívnejším a najúčinnnejším spôsobom, s cieľom čo najviac zapojiť v čo najkratšom čase ďalších verejnoprávnych a súkromných investorov a dosiahnuť najvyššiu mieru pákového efektu medzi finančnými prostriedkami Únie a celkovými investíciami, aby sa tak významne zvýšil objem investícií v rámci Únie. V čase finančnej a hospodárskej krízy, ktorá má mimoriadne nepriaznivý účinok na financie miestnych a regionálnych orgánov, by sa však malo zabezpečiť, aby zložitá rozpočtová situácia týchto orgánov im nebránila v prístupe k finančným prostriedkom.

⁽¹⁾ Stanovisko z 15. septembra 2010 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 11. novembra 2010 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady zo 7. decembra 2010.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 200, 31.7.2009, s. 31.

⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 397/2009 zo 6. mája 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja, pokiaľ ide o oprávnenosť investícií do energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov energie v oblasti bývania (Ú. v. EÚ L 126, 21.5.2009, s. 3).

- (7) V súlade s nariadením (ES) č. 663/2009 by sa mali investičné projekty financovať prostredníctvom nástroja, iba ak majú rýchly, merateľný a podstatný vplyv na oživenie hospodárstva Únie, na zvýšenie energetickej bezpečnosti a na zníženie emisií skleníkových plynov. Tieto investičné projekty prispievajú k ekologickému rastu, rozvoju konkurencieschopného, prepojeného, udržateľného a ekologického hospodárstva, ako aj k ochrane zamestnanosti, tvorbe pracovných miest a k riešeniu problémov v oblasti zmeny klímy v súlade s cieľmi stratégie „Európa 2020“.
- (8) Pri výbere projektov, ktoré sa budú prostredníctvom nástroja financovať, a hodnotení ich oprávnenosti na financovanie by sa mali uplatňovať kritériá stanovené v nariadení (ES) č. 663/2009. Zemepisná vyváženosť projektov by sa ako podstatný prvok mala tiež zohľadniť, aby sa zabezpečil vplyv tohto nariadenia na oživenie hospodárstva v celej Únii, a uznávajúc skutočnosť, že v niektorých členských štátoch projekty neboli alebo boli iba čiastočne financované podľa kapitoly II nariadenia (ES) č. 663/2009.
- (9) Vzhľadom na požadovaný krátkodobý hospodársky vplyv tohto nariadenia by doba medzi prijatím žiadosti na projekt a konečným rozhodnutím o nej nemala presiahnuť šesť mesiacov.
- (10) Jednotlivé právne záväzky, na základe ktorých sa plnia rozpočtové záväzky podľa kapitoly IIa, by sa mali prijať do 31. marca 2011.
- (11) Nástroj by nemal byť precedensom v otázke využívania všeobecného rozpočtu Únie a možných budúcich opatrení na financovanie vrátane odvetvia energetiky, ale mal by sa považovať za mimoriadne opatrenie prijaté v čase hospodárskych ťažkostí.
- (12) Z dôvodu naliehavej potreby riešiť hospodársku krízu by mali byť výdavky vzniknuté podľa kapitoly II nariadenia (ES) č. 663/2009 oprávnené na financovanie už od 13. júla 2009, keďže mnohí uchádzači žiadali, aby boli výdavky oprávnené na financovanie už od podania žiadosti o udelenie grantu v súlade s článkom 112 nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev⁽¹⁾ („nariadenie o rozpočtových pravidlách“). Výdavky vzniknuté podľa kapitoly IIa by mali byť oprávnené na financovanie od 1. januára 2011.
- (13) Z dôvodu naliehavej potreby riešiť hospodársku krízu by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť ihneď po jeho uverejnení,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny a doplnenia nariadenia (ES) č. 663/2009

Nariadenie (ES) č. 663/2009 sa týmto mení a dopĺňa takto:

1. do článku 1 sa vkladá tento odsek:

„Týmto nariadením sa ustanovuje vytvorenie finančného nástroja (ďalej len ‚nástroj‘) na podporu iniciatív v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov.“;

2. článok 3 sa mení a dopĺňa takto:

a) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Jednotlivé právne záväzky podľa kapitoly II, na základe ktorých sa plnia rozpočtové záväzky prijaté v rokoch 2009 a 2010, sa prijímú do 31. decembra 2010. Jednotlivé právne záväzky podľa kapitoly IIa sa prijímú do 31. marca 2011.“;

b) dopĺňa sa tento odsek:

„3. Finanční sprostredkovatelia uvedení v prílohe II sa usilujú o pridelenie všetkých finančných prostriedkov z príspevku Únie dostupných v nástroji na investičné projekty a technickú pomoc pre projekty v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov do 31. marca 2014. Po tomto dátume sa nebudú prideliť žiadne finančné prostriedky z príspevku Únie. Všetky finančné prostriedky z príspevku Únie, ktoré finanční sprostredkovatelia neprideli do 31. marca 2014, sa vrátia do všeobecného rozpočtu Únie. Finančné prostriedky z príspevku Únie pridelené investičným projektom zostanú investované na vymedzený čas, ktorý nesmie byť dlhší ako do 31. marca 2034. Únia má nárok na návratnosť svojich investícií do nástroja počas doby trvania nástroja, a to v pomere k svojmu príspevku do nástroja a v súlade so svojimi podielovými právami.“;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

3. vkladá sa táto kapitola:

„KAPITOLA IIa

FINANČNÝ NÁSTROJ

Článok 21a

Finančné prostriedky, ktoré nemožno viazať podľa kapitoly II

1. Finančné prostriedky, ktoré podľa článku 3 ods. 2 nemôžu byť predmetom žiadnych individuálnych právnych záväzkov podľa kapitoly II, v objeme 146 344 644,50 EUR, sa využijú na nástroj uvedený v článku 1 štvrtom odseku na účely vývoja vhodných finančných nástrojov v spolupráci s finančnými inštitúciami, aby sa poskytol významný stimul pre projekty v oblasti energetickej účinnosti a pre projekty na využitie obnoviteľných zdrojov energie.

2. Nástroj sa vykonáva v súlade s prílohou II. Článok 23 ods. 1 sa na nástroj neuplatňuje.

3. Vystavenie Únie voči nástroju vrátane poplatkov za riadenie a ostatných oprávnených nákladov je obmedzené na sumu príspevku Únie na tento nástroj uvedený v odseku 1, pričom pre všeobecný rozpočet Únie nesmie vyplývať nijaký ďalší záväzok.“;

4. článok 22 sa vypúšťa;

5. článok 23 sa mení a dopĺňa takto:

a) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Pomoc EEPO sa vzťahuje iba na výdavky v súvislosti s projektom, ktoré vzniknú príjmom, a pokiaľ ide o projekty podľa článku 9, tiež tretím osobám zodpovedným za vykonávanie projektu. Výdavky vzniknuté podľa kapitoly II môžu byť oprávnené na financovanie od 13. júla 2009.“;

b) vkladá sa tento odsek:

„2a. Finančná pomoc poskytovaná podľa kapitoly IIa sa týka výdavkov na investičné projekty a technickú pomoc pre projekty v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, ktoré vznikli

príjmom uvedeným v prílohe II časti A bode 3. Takéto výdavky môžu byť oprávnené na financovanie od 1. januára 2011.“;

6. článok 27 sa mení a dopĺňa takto:

a) vkladá sa tento odsek:

„1a. Do 30. júna 2013 predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade strednodobú hodnotiacu správu o opatreniach prijatých podľa kapitoly IIa, ktorá sa bude sústrediť najmä na:

a) nákladovú efektívnosť, pákový efekt a doplnkovosť, ktorú preukázal nástroj;

b) dôkazy riadneho finančného hospodárenia;

c) rozsah, v akom nástroj dosiahol ciele stanovené v tomto nariadení;

d) rozsah, v ktorom je potrebná ďalšia podpora v rámci nástroja pre projekty v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov.

K strednodobej hodnotiacej správe sa v prípade potreby, a najmä v prípade, ak bude hodnotenie Komisie o opatreniach prijatých podľa kapitoly IIa kladné, pripojí legislatívny návrh na pokračovanie nástroja.“;

b) odsek 3 sa nahrádza takto:

„3. Komisia predloží Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov hodnotiacu správu o výsledkoch dosiahnutých v EEPO a v súlade s článkom 27 ods. 4 nariadenia o rozpočtových pravidlách.“;

7. do článku 28 sa dopĺňa tento odsek:

„Správa zahŕňa informácie o všetkých reálnych nákladoch spojených so zriadením a vykonávaním nástroja zriadeného podľa kapitoly IIa.“;

8. súčasná príloha sa stáva „prílohou I“ a dopĺňa sa táto príloha:

„PRÍLOHA II

FINANČNÝ NÁSTROJ

A. **Vykonávanie finančného nástroja zameraného na projekty v oblasti energie z udržateľných zdrojov**1. *Rozsah pôsobnosti nástroja*

Finančný nástroj (ďalej len „nástroj“) sa využije na vývoj projektov zameraných na šetrenie energie, zvyšovanie energetickej účinnosti a využitie energie z obnoviteľných zdrojov a uľahčí financovanie investícií do týchto oblastí orgánmi verejnej moci na miestnej, regionálnej a v riadne odôvodnených prípadoch na národnej úrovni. Nástroj sa vykonáva v súlade s ustanoveniami o delegovaní úloh plnenia rozpočtu stanovenými v nariadení o rozpočtových pravidlách a jeho vykonávacích predpisoch.

Nástroj sa použije na projekty v oblasti energie z udržateľných zdrojov, najmä v mestskom prostredí. Tieto zahŕňajú najmä projekty zamerané na:

- a) verejné a súkromné stavby zahŕňajúce energeticky efektívne technológie a/alebo technológie na základe obnoviteľných zdrojov energie vrátane riešení založených na využívaní informačných a komunikačných technológií (IKT);
- b) investície do vysoko účinnej kombinovanej výroby tepla a elektriny (KVET) vrátane mikrokogenerácie a do diaľkových vykurovacích/chladiacich sietí, najmä z obnoviteľných zdrojov energie;
- c) decentralizované obnoviteľné zdroje energie začlenené do miestneho prostredia a ich začlenenie do elektrických rozvodových sietí;
- d) mikrokogeneráciu z obnoviteľných zdrojov energie;
- e) čistú mestskú dopravu na podporu zvýšenej energetickej účinnosti a integráciu obnoviteľných zdrojov energie s dôrazom na verejnú dopravu, elektrické a vodíkové vozidlá a znížené emisie skleníkových plynov;
- f) miestnu infraštruktúru vrátane účinného osvetlenia vonkajšej verejnej infraštruktúry, napr. pouličného osvetlenia, riešení na uskladnenie elektrickej energie, inteligentných meracích systémov a inteligentných rozvodových sietí, ktoré v plnej miere využívajú IKT;
- g) energeticky efektívne technológie a technológie využívajúce obnoviteľné zdroje energie s inovačným a ekonomickým potenciálom využívajúce najlepšie dostupné postupy.

Nástroj sa môže použiť aj na poskytnutie stimulov a technickej pomoci, ako aj na zvyšovanie informovanosti miestnych, regionálnych a národných orgánov, aby sa tak zabezpečilo optimálne využitie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu, najmä v oblasti zlepšenia energetickej účinnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v obytných budovách a iných typoch budov. Nástroj podporuje investičné projekty, ktoré sú životaschopné z hospodárskeho a finančného hľadiska, aby sa tak zabezpečila návratnosť investícií pridelených z nástroja a prilákali sa verejné a súkromné investície. Nástroj sa tak môže použiť okrem iného na poskytnutie zabezpečenia a kapitálu na pôžičky, záruky, vlastný majetok a iné finančné produkty. Okrem toho až 15 % finančných prostriedkov uvedených v článku 21a sa môže využiť na poskytnutie technickej pomoci miestnym, regionálnym alebo národným orgánom pri zriaďovaní projektov v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov a pri počiatočnej fáze nasadenia technológií súvisiacich s týmito projektmi.

2. *Synergie*

Pri poskytovaní finančnej alebo technickej pomoci sa tiež venuje pozornosť synergii s inými finančnými zdrojmi, ktoré sú dostupné v členských štátoch, napr. štrukturálnymi fondmi, Kohéznym fondom a nástrojom ELENA, aby sa zabránilo prekryvaniu s inými nástrojmi.

3. *Príjemcovia*

Príjemcami prostriedkov z nástroja sú orgány verejnej moci, pokiaľ možno na miestnej a regionálnej úrovni, a verejnoprávne alebo súkromné subjekty konajúce v mene týchto orgánov verejnej moci.

B. Spolupráca s finančnými sprostredkovateľmi

1. Výber a všeobecné požiadavky vrátane nákladov

Nástroj sa zriadi v spolupráci s jedným alebo s viacerými finančnými sprostredkovateľmi a je otvorený účasti príslušných investorov. Výber finančných sprostredkovateľov sa uskutoční na základe ich preukázanej schopnosti využívať finančné prostriedky najefektívnejším a najúčinnejším spôsobom v súlade s pravidlami a kritériami stanovenými v tejto prílohe.

Komisia zabezpečí, aby celková výška režijných nákladov vzťahujúcich sa na zriadenie a vykonávanie nástroja vrátane poplatkov za riadenie a iných oprávnených nákladov fakturovaných finančnými sprostredkovateľmi zostala čo možno najnižšia, v súlade s najlepšimi postupmi pre podobné nástroje a pri zachovaní požadovanej kvality nástroja.

Príspevok Únie do nástroja vykonáva Komisia v súlade s ustanoveniami článkov 53 a 54 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Finanční sprostredkovatelia sa riadia príslušnými požiadavkami týkajúcimi sa delegovania úloh plnenia rozpočtu stanovenými v nariadení o rozpočtových pravidlách a jeho vykonávacích predpisoch, najmä pokiaľ ide o pravidlá vzťahujúce sa na verejné obstarávanie, internú kontrolu, účtovníctvo a externý audit. Uvedeným finančným sprostredkovateľom sa neposkytnú žiadne iné finančné prostriedky, okrem poplatkov za riadenie alebo nákladov vzťahujúcich sa na zriadenie a vykonávanie nástroja.

Podrobné podmienky vzťahujúce sa na zriadenie a rámcové podmienky nástroja vrátane monitorovania a kontroly sa stanovujú v dohode alebo viacerých dohodách medzi Komisiou a finančnými sprostredkovateľmi.

2. Dostupnosť informácií

Nástroj sprístupní online všetky informácie o riadení programu, ktoré sú relevantné pre zainteresované strany. Tieto zahŕňajú najmä postupy podávania žiadostí, informácie o najlepších postupoch a prehľad projektov a správ.

C. Podmienky financovania a kritériá oprávnenosti a výberu

1. Rozsah financovania

Nástroj je v súlade s touto prílohou obmedzený na financovanie:

- a) investičných projektov, ktoré majú rýchly, merateľný a podstatný vplyv na oživenie hospodárstva Únie, zvýšenie energetickej bezpečnosti a zníženie emisií skleníkových plynov, a
- b) technickej pomoci pre projekty v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov.

2. Faktory, ktoré je potrebné zohľadniť

Pokiaľ ide o výber projektov, osobitná pozornosť sa venuje zemepisnej vyváženosti.

Pokiaľ ide o financovanie investičných projektov, náležitá pozornosť sa venuje dosiahnutiu vysokej miery pákového efektu medzi celkovými investíciami a finančnými prostriedkami Únie, aby sa tak výrazne zvýšil objem investícií v rámci Únie. Pákový efekt jednotlivých investičných projektov sa ale môže odlišovať v závislosti od mnohých faktorov, napr. od skutočnej veľkosti a druhu projektu a od miestnych podmienok vrátane veľkosti a finančných schopností príjmcu.

3. Podmienky prístupu orgánov verejnej moci k financovaniu prostredníctvom nástroja

Orgány verejnej moci žiadajúce o financovanie pre investičné projekty alebo o technickú pomoc pre projekty v oblasti energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov musia splniť tieto podmienky:

- a) politicky sa zaviazali alebo sú v procese politicky sa zaviazat k zmierneniu zmeny klímy vrátane, v prípade potreby, konkrétnych cieľov, napr. týkajúcich sa zvýšenia energetickej účinnosti a/alebo využívania energie z obnoviteľných zdrojov;

b) pracujú na vývoji niekoľkoročných stratégií na zmiernenie zmeny klímy a v prípade potreby dosiahnutie svojich cieľov, alebo sa zúčastňujú na viacročnej stratégii na miestnej, regionálnej alebo národnej úrovni na zmiernenie zmeny klímy;

c) súhlasia s tým, že sú verejne zodpovedné za pokrok v rámci svojich celkových stratégií.

4. *Kritériá oprávnenosti a výberu pre investičné projekty financované prostredníctvom nástroja*

Investičné projekty financované prostredníctvom nástroja musia spĺňať tieto kritériá oprávnenosti a výberu:

a) primeranosť a technická vhodnosť prístupu;

b) primeranosť a nákladová efektívnosť finančných prostriedkov určených na celú investičnú fázu činnosti;

c) zemepisná vyváženosť všetkých projektov, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie;

d) pripravenosť, definovaná ako dosiahnutie investičného štádia, a vynaloženie podstatných kapitálových výdavkov, čo možno najskôr;

e) rozsah, v akom neprístupnosť finančných prostriedkov odďaľuje vykonávanie činnosti;

f) rozsah, v akom financovanie z nástroja povzbudí verejné a súkromné financovanie;

g) kvantifikované sociálno-hospodárske vplyvy;

h) kvantifikované environmentálne vplyvy.

5. *Kritériá oprávnenosti a výberu pre projekty technickej pomoci financované prostredníctvom nástroja*

Projekty technickej pomoci financované z nástroja musia spĺňať kritériá oprávnenosti a výberu uvedené v bode 4 písm. a), c), e), f) a g).“

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 15. decembra 2010

Za Európsky parlament
predseda
J. BUZEK

Za Radu
predseda
O. CHASTEL